

VÄINÖ MONONEN

TALVISOTA KUHMOSSE III

TALVISOTA KUHMOSSA III

Kuolema kolkuttaa korvessa

(C) 2020 Väinö Mononen

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-2304-3

TALVISOTA KUHMOSSE III

Kuolema kolkuttaa korvessa

Alkusanat

Sisällöstä

Talvisota Kuhmossa III on jatkoa edelliselle kirjoittamalleni teokselle Talvisota Kuhmossa II.

Aineisto on useista eri tietolähteistä koottu kertomus, jonka oma sisältö esittelee massiivisia neuvostojoukkoja ja heidän taustojaan sekä sivuaa Puna-armeijan käymää ankaraa kamppailua Kuhmon taisteluissa ja heidän sietämättömiä olojaan rintamalla.

Ajautuessaan motteihin he joutuivat vieraalla maalla ainaisen nälän ja kylmän lisäksi kestämiään myös täysin epäinhimillisiä olosuhteita eversti Hjalmar Siilasvuon komentaman suomalaisen jalkaväkidivisioonan puristuksessa.

Suomalaisjoukot kävivät ankaraa kamppailua Puna-armeijan uutta jalkaväkidivisioonaa vastaan Löytövaaran taisteluissa ja pilkkoivat samalla Saunajärven suurmottia pienempiin osiin.

Ratkaisua haettiin yhä kiivaammin ja taistelut ääriolosuhteissa jatkuivat aina maaliskuulle saakka, kunnes Neuvostoliiton ja Suomen kahdenväliset neuvottelut johtivat aselepoon ja rauhaan.

Neuvostosotilaat, jotka onnistuivat selviytymään hengissä rauhan tuloon saakka, eivät varmaankaan osanneet odottaa jääkylmää vastaanottokomiteaa kotimaassaan.

Suuri osa kotiin palanneista tuomittiin kenttätuomion saaneina maanpettureina ilman armoa välittömästi ammuttaviksi.

Moni teloituksista selvinneistä passitettiin menolipun kanssa vankileireille, jotka nielaisivat tuhansittain miehiä lopulliseen kadotukseen.

Vain harva heistä palasi takaisin. Veljeskansan vapauttajien kohtalo ei todellakaan ollut kadehdittava.

Kansien välistä löytyy lisäksi myös runsaasti erilaisia tilastoja neuvostoliittolaisten osalta, kuten muun muassa suurarmeijan sotilaiden kalustoa sekä heidän erilaisia aseitaan ja varusteitaan. Mukana on myös yksittäisten venäläissotilaiden paljon puhuvia kommentteja sekä ilmavoimien lentäjien karuja kohtaloita. Lopuksi olen tuonut esiin vielä viestejä itärajan takaa ja talvisodan tämämpäiväisiä jälkimaininkeja Venäjältä.

Tämä teos on omistettu Kuhmossa 1939-1940 käydyn talvisodan venäläisveteraaneille ja heidän unohtuneelle muistolleen.

Enossa 13. maaliskuuta 2020

Väinö Mononen

Sisällysluettelo

Alkusanat

sivu 7

- Sisällöstä

sivu 7

Neuvostoliitto - pelottava vihollinen

Armeijan alkuvaiheita

sivu 17

- Jumalattomuus ottaa vallan
 - Uskonnollinen vaino

sivu 17

sivu 17

Puna-armeijan joukot

sivu 20

- Tapahtumien taustatekijöitä... *sivu 20*
- ...ja linjanvetoja *sivu 20*
- Sotilasmahdiksi *sivu 23*
- Sotavoimien johtojärjestelmä *sivu 25*
 - Järjestelmä elää ja voi hyvin *sivu 25*
 - Aseita ja aluerajauksia *sivu 26*
 - Tehokas sotateollisuus *sivu 28*
 - Hallituksen erikoisjoukot *sivu 29*
 - Venäjän sotilasmenet *sivu 30*
- Valmistautumista sotaa varten *sivu 32*
- Valvontaa ja vakoilua *sivu 33*
- Pyhä vala *sivu 38*
- ”Noitavainoja” ja ilmiantoja *sivu 39*
- Avuttomia aseita ja kelvottomia kartoja *sivu 40*

- Raakoja otteita omia komentajia kohtaan *sivu 42*
- Lisäkoulutusta tarvittiin *sivu 45*
- Venäläiset perustavat hiihtopataljoonia *sivu 47*

Venäläiset hiihtojoukot *sivu 51*

- Sotilaan tuntomerkit *sivu 51*

Hiihtojoukkojen aseistus *sivu 51*

- Konepistooli PPD (M/34) *sivu 51*
- Konepistooli PPD (M/34-38) *sivu 52*
- Automaattikivääri AVS-36 (M/36) Simonov *sivu 53*
- Puoliautomaattikivääri SVT-38 (M/38) Tokarev *sivu 53*
- Jalkaväenkivääri m/91-30 *sivu 54*
- Tarkka-ampujakivääri m/91-30 *sivu 54*
- Maxim-konekivääri (m/1910) *sivu 55*
- ”Emma”-pikakivääri m/27 Dektjarev DP-27 *sivu 56*
- Revolveri Nagant M 1895 *sivu 56*
- ”Tähti”-pistooli Tokarev TT-33 *sivu 57*
- Valopistooli m/1930 *sivu 57*
- ”Naku”-kranaatinheitin (50 Krh/39) *sivu 59*
- Varsikäsikranaatti RGD-33 *sivu 59*
- Munakäsikranaatti F1 *sivu 60*
- Varoitus! *sivu 60*

Venäläisten olosuhteista rintamalla

sivu 61

- Vodkaa ja voivottelua *sivu 61*
- Hermot kireällä *sivu 65*
- Ei lepoa - ei lämpöä *sivu 68*
- Muita viheliäisyyksiä *sivu 70*
- Eikä muonassakaan ollut kehumista *sivu 74*
- Tietoita ja kuljetuksia *sivu 76*

Suomen Kansanarmeija

sivu 79

- Ensimmäinen armeijakunta *sivu 79*
- Pääministeri Kuusinen *sivu 81*
- Kenraali Anttila *sivu 83*
- Kirjeenvaihtoa *sivu 84*
- Viimeinen isku *sivu 86*

Edessä uusiutumisvaihe

sivu 89

- Uusia karttoja ja taisteluoppaita *sivu 89*
 - Komeita karttalehtiä *sivu 89*
 - Taktinen taisteluopas *sivu 89*

Vuimeisintä asetekniikkaa

sivu 94

- Sarjatuliaseita saadaan *sivu 94*
- Tykistön käyttöä *sivu 95*
- Heittämiä ja muita vempaimia *sivu 97*
- Paljon panssarivaunuja *sivu 99*
- Muita aselajeja *sivu 101*

- Erikoisjoukkoja *sivu 102*

Kuhmon valtausyritys *sivu 104*

- Kohti Kuhmoa *sivu 104*
- Kolme hyökkäyssuuntaa *sivu 104*
- Tilanne kiristyy *sivu 107*
- Raatteentien tapahtumat eivät saa toistua! *sivu 107*
- Saartoa ja motteja *sivu 109*
- Masentavat tappiot *sivu 111*
- Kuolemme niin kuin Isänmaamme poikien kuuluu! *sivu 111*

Muita kohtaloita *sivu 114*

- Kurjuutta ja kuolemaa muuallakin *sivu 114*
- Haavoittuneiden käsittelyä *sivu 114*
- Kaatuneiden huoltoa *sivu 119*

Rauha koittaa *sivu 124*

- Moskovan rauhansopimus *sivu 124*
- Rajanvetoa *sivu 129*
- Taistelualueiden siivousta... *sivu 130*
- ...ja ”puhdistusta” *sivu 135*

Talvisodan hinta *sivu 135*

- Laskuoppia... *sivu 138*
- ...ja tilastoja *sivu 140*

- Sotavangit *sivu 144*
- Leiriltä leirille *sivu 145*

Puna-armeijan aseistusta *sivu 149*

Jalkaväki *sivu 149*

Kenttätykistö *sivu 153*

Panssarivoimat *sivu 157*

- Venäläisten käyttämää panssarikalustoa *sivu 159*

Puna-armeijan panssarivaunuja *sivu 160*

- Vickers 6-ton *sivu 160*
 - Vaunun tekniikka *sivu 160*
- T-26 panssarivaunu *sivu 161*
 - Vaunun eri mallit *sivu 162*
- T-28 panssarivaunu *sivu 163*
- T-35 panssarivaunu *sivu 164*
- BT-sarjan panssarivaunut *sivu 165*
 - Vaunun eri mallit *sivu 166*
 - BT-7-vaunun tekniikka *sivu 168*
- Puna-armeijan panssarikaluston käyttötarkoitus *sivu 169*

Ilmavoimat *sivu 170*

- Neuvostoliittolaisen lentokaluston ominaisuuksia *sivu 174*

9. Armeijan ilmavoimat ***sivu 176***

- Keskitys Kuhmon rintamalle *sivu 176*
- 9. Armeijan ilmavoimien lentokoneet 1.2.1940 *sivu 177*
 - Polikarpov I-15 *sivu 177*
 - Polikarpov I-16 *sivu 178*
 - Polikarpov I-153 *sivu 179*
 - Tupolev SB-2 *sivu 180*
 - Tupolev TB-3 *sivu 181*

Repolan lentotukikohta ***sivu 182***

- Kiistatonta ilmaherruutta *sivu 182*
- Lentäjien kovia kohtaloita *sivu 187*

Merivoimat ***sivu 194***

Asevoimien vertailua ***sivu 199***

- Voimasuhteet *sivu 199*
- Neuvostojoukkojen määrät rintamalla sodan loppuvaiheessa *sivu 200*
- Jalkaväkidivisioonan määrävahvuudet *sivu 201*
- Jalkaväkirykmentin määrävahvuudet *sivu 202*
- Jalkaväkirykmentin pataljoonan määrävahvuudet *sivu 202*

Lyhenteitä ja sotilassanastoa ***sivu 203***

- Puna-armeija *sivu 203*
- Jalkaväki *sivu 204*

- Tykistövoimat *sivu 206*
- Panssarivoimat *sivu 207*
- Ilmavoimat *sivu 208*
- Muita yhteyksiä *sivu 209*

Viestejä itärajan takaa... *sivu 210*

- Sotavalmistelut *sivu 210*
- Leningradin sotilaspiirin esikunnan oikaisu *sivu 211*
- Ylimmän sotaneuvoston päämajan direktiivi 8., 9. ja 14. Armeijan komentajille ja sisäasiain kansankomissaarille taistelutoimista vakoilua vastaan *sivu 213*
- Moskova, SNTL:n NKVD, Toveri Berijalle *sivu 215*
- Tjp:llä välitetty sanoma *sivu 216*
- Sosialististen Neuvostotasavaltojen Kansankomissaarien Neuvoston Asetus *sivu 218*
- Liite - vientikielto *sivu 219*
- Ota meidät vastaan, Suomi-kaunotar *sivu 221*

Jälkimmäinkejä Venäjältä... *sivu 222*

- Näin Venäjällä perustellaan talvisotaa *sivu 222*
- Talvisodan aikana syntynyt legenda suomalaisista kiertää yhä kauhutarinana Venäjällä - Pietarin talvisotanäyttely *sivu 224*
sivu 227
- Puna-armeijan ”salainen ase” talvisodassa oli votkaryyppy - pahimmillaan karmeat seuraukset *sivu 228*
- Tämä on tuorein luku Puna-armeijan tappioista talvisodassa - koko totuutta ei tiedetä vielä *sivu 231*
- Suomea ei uhannut talvisodassa itsenäisyyden menetys vaan kansanmurha *sivu 234*

- Suomalaista sankaruutta	<i>sivu 235</i>
- Raatteen tie	<i>sivu 236</i>
• Näin Venäjä opettaa talvisodasta - yhdessä kirjassa varsin erikoisia tulkintoja	<i>sivu 237</i>
- Venäjän historia, vuodet 1914-1945	<i>sivu 238</i>
- Yleinen historia	<i>sivu 239</i>
- Venäjän historia, 1900-l. alku ja 2000-l. alku	<i>sivu 240</i>
- Yleinen historia, uusi historia	<i>sivu 241</i>
- Venäjän historia, vuodet 1914-1945	<i>sivu 241</i>
- Historia, 1800-l. loppu - 2000-l. alku	<i>sivu 242</i>
- Venäjän historia	<i>sivu 243</i>
- Yleinen historia	<i>sivu 243</i>
- Venäjä maailmassa	<i>sivu 244</i>
- Venäjän historia, 1-2	<i>sivu 245</i>
• Talvisodan henki ei syntynyt isänmaallisuudesta	<i>sivu 246</i>
- Puna-armeijan sotilaat ruokkivat vanhuksia ja vaivaisia	<i>sivu 246</i>
- Kapeilla kilpasuksilla rintamalle	<i>sivu 247</i>
- Talvisodan ihme - Vuoden 1918 kostot eivät toistuneet	<i>sivu 248</i>
- Suomalaissotilas juhli nukkumalla	<i>sivu 248</i>
- Talvisodassa heikoimpia ei pilkattu	<i>sivu 249</i>
- Talvisodan henki oli pienestä kiinni	<i>sivu 250</i>
- Talvisodasta jää yhä mysteerejä	<i>sivu 250</i>
<i>Valokuvaluettelo</i>	<i>sivu 251</i>
<i>Kuvalähteet</i>	<i>sivu 252</i>
<i>Lähdeluettelo</i>	<i>sivu 252</i>
<i>Talvisodasta Kuhmossa kertovaa kirjallisuutta</i>	<i>sivu 257</i>
<i>Erillisiä tietolähteitä ja haastattelutietoja</i>	<i>sivu 260</i>

TALVISOTA KUHMOSSA III

Kuolema kolkuttaa korvessa

Talvisota Kuhmossa III on jatkoa edelliselle kirjoittamalleni teokselle Talvisota Kuhmossa II.

Sisältö esittelee massiivisia neuvostojoukkoja ja heidän taustojaan sekä sivuaa Puna-armeijan käymää ankaraa kamppailua Kuhmon taisteluissa ja heidän sietämättömiä olojaan rintamalla.

Ajautuessaan motteihin he joutuivat vieraalla maalla ainaisen nälän ja kylmän lisäksi kestäämään myös täysin epäinhimillisiä olosuhteita jatkuvassa suomalaispuristuksessa.

Neuvostosotilaat, jotka onnistuivat selviytymään hengissä rauhan tuloon saakka, eivät varmaankaan osanneet odottaa jääkylmää vastaanottokomiteaa kotimaassaan.

Suuri osa kotiin palanneista tuomittiin kenttätuomion saaneina maanpettureina ilman armoa välittömästi ammuttaviksi.

Moni teloituksista selvinneistä passitettiin menolipun kanssa vankileireille, jotka nielaisivat tuhansittain miehiä lopulliseen kadotukseen.

Vain harva heistä palasi takaisin. Veljeskansan vapauttajien kohtalo ei todellakaan ollut kadehdittava.

Kansien välistä löytyy lisäksi myös runsaasti erilaisia tilastoja neuvostoliittolaisten osalta, kuten muun muassa suurarmeijan sotilaiden kalustoa sekä heidän erilaisia aseitaan ja varusteitaan. Mukana on myös yksittäisten venäläissotilaiden paljon puhuvia kommentteja sekä ilmavoimien lentäjien karuja kohtaloita.

MKT, tietokirjailija Väinö Mononen

